

ՄԱՀԱԶԴ

Դուժուժ եմք հեյրոսական մահի Հայ Յեղափոխական Գաղնակ-
ցուրիսու մարտիկներ ընկ. ընկ.

ԿԱՄՕ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ՄԱՐՏԻԿ (ՈՐԱՐԱՏ) ԱԻԱՆԿՍԵԱՆԻ ՆԵՐՍԷՍ (ՆԵՐՍՕ) ԶԱԳԱՐԵԱՆԻ ՎԱԶԷ (ՎԱԶՕ) ՌՈՍՏՈՄԵԱՆԻ ԳԱԳԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ ՎԱՐԴԱՆ ԲԱՆՇԵԱՆԻ

որոնք ընկան վատի գնդակից պատնեշի վրայ՝ հայրենի հողն ու սե-
փական ժողովրդի կեանքը, կայքն ու պատիւը պաշտպանելիս:

Կամու, Շահումեանի շրջանի վերջերս ազատագրուած կրֆեյ
զիւղի դաշնակցական խոբի խմբապետն էր, որ ընդունեց նահատա-
կույթեան սյուսկը Դեկտեմբերի 11ին. Շահումեանի անցեալ շաբաթ-
ուայ ընթացում ազատագրուած Թաղան եւ Սարիսու գիւղերի
պաշտպանութեան կատարի մարտիւում:

Մարտիկն ու Ներսէսը, հեյրոսական մահով, Դեկտեմբերի 15ին.
գնացին միանալու դաշնակցական նահատակների մեծ փաղանգին.
Ջամիլյու գիւղի ազատագրման մարտերի ընթացքին: Մարտիկը 25
տարեկան էր (ծն. 1966ին՝ Մարտունու Թարաֆեւից զիւզում). իսկ
Ներսէսը՝ 18 (ծն. 1973ին՝ Ստեփանակերտում):

Սուրսամզիւական կայրի որ նշանակալիւն ունեցող Հասանա-
բաղ գիւղի պաշտպանութեան մարտիւում, Դեկտեմբերի 17ին, հե-
րոսական մահով ընկան Վաչէն, Գագիկն ու Վարդանը: Վաչէն ու
Գագիկը երկուսն էլ Եջմիածնից էին, առաջինը՝ 30 տարեկան (ծն.
1966 թ.), իսկ երկրորդը՝ 20 (ծն. 1971ին):

Հոկտեմբերեանում, 1965 թ. ծնուած Վարդան Բախշեանը (26
տարեկան), որ վերջ ու առում բողած միացել էր ազատամարտիկ-
ների խմբին՝ հայրենի հողի ու սեփական ժողովրդի կեանքի ու պատ-
ւի պաշտպանութիւնը վեր դասելով ամէն բանից, միաժամանակ մաս
էր կազմում Հայ Մարմնակրթական Բնդհանուր Միութեան (Հ.Մ.Բ.Մ.)
կենտրոնական վարչութեան, որի անդամն էր ընտրուել 1991ի ամ-
ռանը, Հ.Մ.Բ.Մ.ի Պատգամաւորական Բնդհանուր ժողովի կողմից:

Նրանց յափած արեամբ կը ջրդեղուին հայրենի պաշտպա-
նութեան գիրքերում գտնուող ներկայ ու ապագայ բոլոր սերունդնե-
րը. Յրանց նահատակութեամբ կը դարբնուի Հայաստանի յաւերժու-
թեան զրասականը եւ անկասկած նրանց որինակը կը դառնայ վա-
րակիչ, որպէսզի ամուր հիմքերի վրայ վեր բարձրանայ Ազատ, Ան-
կախ եւ Միացեալ Հայաստանը:

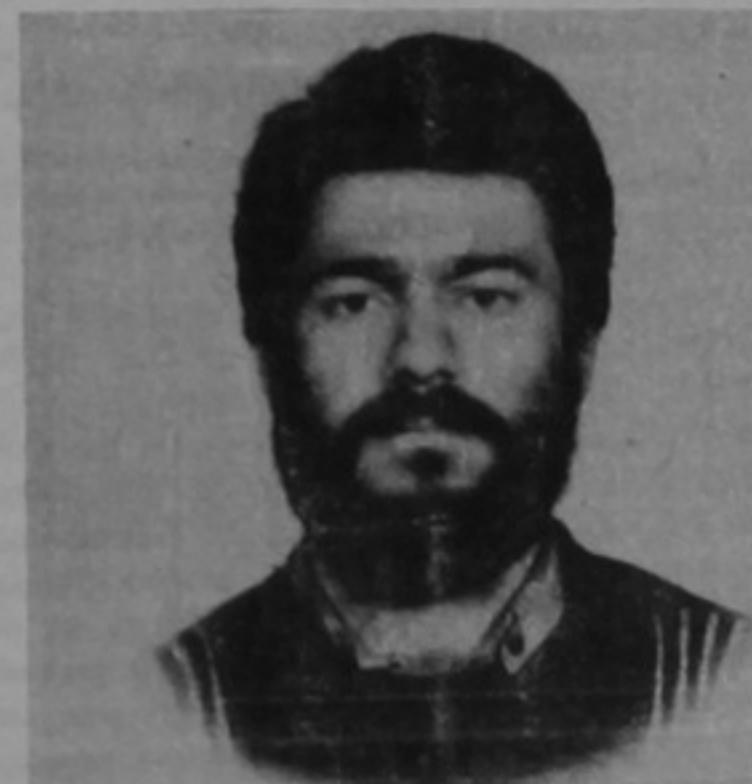
Յարգանք Նրանց անմոռաց յիշատակին:

ՎԱԶԷ ՌՈՍՏՈՄԵԱՆ

ԳԱԳԻԿ ԳՐԻԳՐԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՆ ԲԱՆՇԵԱՆ

ԱՊՐԵԼՈՒ ԻՄԱՍՏԵՆ ՈՒ ՄԵՌՆԵԼՈՒ ԻՄԱՍՏԸ

Առաւօտեան ժամը 10-11ի կողմը Հասանաբաղ գիւղը
պաշտպանող 13 հոգիանոց ջոկատի ղեկ անապատելիօրէն
դուրս էին եկել ղեպի գիւղ շարժուող ՕՄՕՆը, զորքը ընդ-
հանուր թուով 150-200 մարդուց կազմուած, ինչպէս եւ
զրահամեքենաները. Բռնկուած ընդհարման ողջ ընթացքում
մարտը վերելից կարգաւորել էր զինուորական ուղղաթիւը.
Տղաները, որ ձորի մէջ էին գտնուել, աջ կողմից մօտեցած
կոտորոններին նոյնպէս ընդունելով թշնամու տեղ եւ ձորը
ամբողջապէս շրջապատուած համարելով մի պահ նոյնիսկ
ցանկացել էին մի քանի նոնակ պայթեցնելով վերջ տալ ի-
րենց կեանքին, սակայն ազդանշանից հասկացել էին, որ մե-
րոնք են օգնութեան հասել 30 մարտիկներ 3ից 4 ժամ կա-
տարի զիմադրութիւն էին ցոյց տուել զինուորական պատ-
րաստութիւն անցած եւ տեխնիկայով ապահովուած հակա-
ռակորդին, Ինքնապաշտպանների գործողութիւնները կաշ-
կանդել էր բաց տեղանքը եւ ձորում գտնուելու փաստը.
Թշնամու առաջխաղացումը յաջողուել էր կասեցնել, վճա-
րելով սակայն դրա ղիմաց 3 թանկագին կեանքով. Արցախի
պաշտպանութեան համար նահատակուած Հայ Յեղափոխա-
կան Դաշնակցութեան զինուորագրեալներ Մարտտ Աւանէս-
եանի եւ Նէյտն Զաբարեանի դեռ տաք շիրիմների շարքը
աւելացաւ եւս 3ով՝ Վարդան Բախշեան, Գագիկ Գրիգորեան,
Վաչէ Ռոստոմեան, Կակիծն իր բուռը հաւաքեց մեր հոգի-
ները, եւ անիմաստ ու անհեթեթ են թուած մխիթարանքի

պաճուճաւորուած խօսքերը. Գարգապէս կայ բարձրագոյն
գաղափարի գիտակցումը, որ վեր է ամեն ինչից, Անցած
Յունուարին Բերդաձորում գոհուած ընկերոջ Ստեփանի
ճահախօսականում Վարդան Բախշեանը զրել է. «Նա ժա-
ռանգել էր մեր նախորդ ֆիդայիների վէպ ու պատում դար-
ձած յատկանիշները եւ օրինակներ էր տալիս իր փորձով ու
գործով. մի մղած կոխներում հերոսական արարքների մա-
սին երբէք չէր խօսում. Իսկ որքան էր զայրանում ֆիդայու-
սուրը անունը շահարկող-արատաւորողների վրայ. — Կեան-
քում էլ պարզ էր, շիտակ ու կենսաւրախ». Ատուածն այնքան
նձան է իրեն, որ կարծես Վարդանը այն ժամանակ նաեւ իր
ու իր գոհուած ընկերների ճահախօսականն է զրել. Ամեն
գոհուողի հետ ակամայ մտածում եմ, թէ զնացին ամենալա-
ւերը, եւ երեւի այդպէս էլ կայ. Հայրենասիրութեան ոչ թէ
զիտակցութիւն, այլ թերեւս տաղանդ է պէտք պոկուելու հա-
մար համատարած բարոյալքման, շարչիական առուձախի
միջնորդութիւն ու զնայ ճակատ... չունենալով թիկունք, Ազգի
սերուցքը կազմող տղերքը, նշանակում է, օժտուած են կամ-
քի, մտքի, հոգու այն հզօր ուժով, որ պոկում է նրանց առօր-
էական ճահճից, երեկուայ կողքիդ կանգնած ընկերներին
քեզ ուսուցիչ ու իղէալ դարձնելով. Ամենդժուարը ամենա-
կարեւոր բաների մասին խօսելն է, եւ նորից զիմենք, սիրելի
Վարդան, ըր օգնութեանը. «Նրանց պանթիոնում աւելացաւ
թարմ մի շիրմաթումբ, իսկ անմահների փաղանգում կանգ-
նեց նոր ֆիդայի, նոր զինուոր»: